

## לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנים בדיוק, הק' ריש כתבת-שער מקיפה לחיו ופעלו של ד"ר חיים ויצמן נשיאה הראשון של מדינת ישראל ומהבולט שבמחוללי הציונות שהלך לעולמו. כתבות נוספות בגיליון זה ספרו את ימיו האחרונים של הנשיא, ואת טכס קבורתו כרחובות. ענייני השעה שסוקרו באותו גיליון דיווחו על אסיפת סטורנטים פוערת באוניברסיטה העברית בירושלים, שקראה לשבתת סטורנטים לרגל העלאת שכר-הלימוד ל-120 ל"י לשנה. במדור "מכל העולם" דווח על הפיכות שהביאו לניצחונם של הגנרל דוויט איזנהאור וסגנו ריצ'ארד ניקסון בבחירות לנשיאות ארצות-הברית. במדור "ספורט" דווחו כתבה-ספורט של השבועון

על תבוסתה של נבחרת ישראל כבדורגל מול נבחרת יוון, כתוב צאה 1:3 בשער האחורי הובא, "ספור החודש" תחת הכותרת "חליפתו של רביהמלחם" מאת אנוש שטמפר, סופר וימאי. בשער הגיליון: תמונתו של ד"ר חיים ויצמן, נשיאה הראשון של מדינת ישראל.

### כיצד פיטר גרשום שוקן את עמוס קינן \* אירושיו של (השר)

### יצחק מודעי למלכת-היופי \* שימשון, דלילה ויוסף בורג

## עיתונים

### נשיקת פרידה

גרשום שוקן, בעליו ועורכו של עיתון רביה-השפעה ביותר במדינה, הארץ (תפר צה: 23,000 גליונות) היה שרוי במבוכה. עמוס קינן, בעל המדור עוזי ושות', נתפס על-ידי המיטרה ברחוב רמח"ל ב-תל-אביב, שניות ספורות לפני שפצצתי זמן התפוצצה בדירתו של שריה-החבורה דוד צבי פינקס. בעיתון מכובד כמו הארץ, אין מקום לאנשים שטופלים עליהם האשר מות כמו השלכת פצצות.

מצד שני, אילו יצא שוקן נגד קינן (דבר העומד בניגוד להגיונות, כל עוד לא הוצא פסק-דין סופי בעניין זה \*\*) היה מודה בהאשמה שהוטחה מצדדים שונים במשך החודשים שבהם פירסם קינן את הטור הסאטירי העוקצני ביותר בארץ, כי שוקן מגדל במערכתו סיפועני מסוכן. למחרת הטלת הפצצה הופיע, כרגיל, המדור עוזי ושות', היה זה האחרון שזכר תב על-ידי קינן. אבל לא האחרון שהופיע בהארץ. במשך כל הזמן שבו ישב קינן במעצר, עד למישפטו, נכתב המדור בי ידיו אחרות. היה זה ניצחון עקשנותו היקית, האגרית כמעט, של שוקן על מבקי ריו ואוייביו.

עתה היה צריך לבצח גם את עמוס קינן, שיצא מבית-הסוהר אחרי זיכיו. היה ברור לקינן כי אם יתפטר, תהיה הפרידה נעימה יותר לשני הצדדים, ומלווה בנשיקה. וכך היה. עמוס קינן הגיש את פיי

\* מיסד המדור עוזי ושות' היה עורך הספרות הנוכחי בהארץ, בנימין תמו. \*\* הגיונות שלא נשמרה בקפדנות על ידי מרבית העיתונים, שנהגו בקינן כאילו חוייב בדיון.

טוריה, גרשום שוקן שלח לו מיכתב-פרידה, לאמור:

"ברצוני להביע לך את צערי על הת-פטרותך מעבודתך ב"הארץ". עלי להודות שהחלטתך לא באה לי במפתיע, כי זה קרוב לשנה שאתה ביקשתני מרי פעם בפעם לשהדרך מתפקידך, וכרי לי שהפסקת הכתיבה שהוטלה עליך מן החוץ מן הכריעה את הכף לצד נטייתך להשתתף פנות לעבודות שהיה עליך להפסיקו בי שנתיים האחרונות.

"מדורך ב"הארץ" שימש עילה להת-קפות עליך, על "הארץ" ועלי. אך אני רואה צורך לומר לך היום שלא היה לי - ואין לי גם היום - ספק, שהמניע עים השורשיים שהדריכו אותך ככתיבתך הם מן הטחורים והכנים ביותר המפער לים נוער ישראלי בימים אלה. מדורך עשה רבות כדי לפקוח את עיני הציבור לחולשות היסודיות של חינוך ולסתירות בין מטרות הרוצהרות ובין המעשה שבהן הסתבכנו. וזהו פעולתה של הסאטירה הר אמיתית, והרגז שהתעורר מאשר שהחיי צים קלעו אל המטרה.

"אני יודע שעוברת עליך עכשיו תקופה קשה, המעמידה את כוח עצבך במבחן רציני. אך אני בוטח כך שתעמוד במיב-חו זה, ושתצא ממנו מחושל יותר. אני גם מאמין שהכוחות והכישורונות הגדוי לים, שכל מי שנפגש איתך מכחין בהם, עוד יתנו פירות כשלים.

## בתיסוהר

### קיבוץ בן גדרות

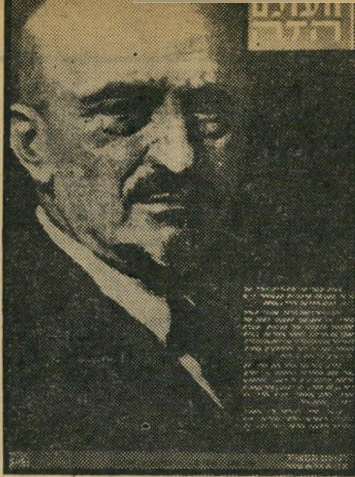
חוקר הפשע האיטלקי צ'ארה לומבארדו (1835-1909) התווה, בסוף המאה שעבר רה, דרכים לטיפול בעברייני, שבה חייבת



שהוכן שנה קודם לכן. כאשר וייצמן נתקף בהתקף-לב ונשקפה סכנה לחייו, הוצב במקומו וייצמן שעות ספורות אחרי פטירתו. החל משעות הערב של יום הפטירה עברו על פני הארון רבבות אזרחים, אשר באו לחלוק כבוד אחרון לנשיא.

### מסביב לארון וייצמן

הפרופסור חיים וייצמן, מונח על במה עטופת שחורים, שאפיריון ענק תלוי מעליה ומשמר כבוד של צה"ל ניצב לידו. המיתקן



"העולם הזה" 785 תאריך: 13.11.52

"תוסיפו רק את הרשות לצאת מכאן מתי שרוצים", העיר אחד המבקרים, "ותכלו להתחרות עם כל בית-הבראה במדינה."

## הפזורה

### הרצועה הותרה

לפני מילחמת השחרור היתה אגודת ישראל אחת מאוייבי רעיון המדינה היהודית. אבל מאחר שהמדינה הוקמה, מהרה האגודה לחלוק את נתח השליטון החלה להשתתף בממשלה, עד שלפני שבועות אחדים פרשה ממנה עקב סיכסוך עם בני גוריון בשאלת גיוס הבנות לצבא.

כל עוד השתתפה אגודת ישראל בממשלה, נהגו מנהיגי מתינות בהתקפותיהם על תושבי הארץ החלוניים. עתה הותר רה הרצועה והארי גודמן (54), מזכ"ך אגודת-ישראל העולמית, יצא בהתקפה רבת-על גיוס הבנות לצבא. בעיתון היהודי הוצא בערימושב של גודמן (לונדון), הגיואיש כרוניקל.

כתב גודמן:

"רק לפני שבועות אחדים העלתה הכי נסת, בעזרת קולות האגודה, את תקופת הגיוס מ-24 ל-30 חודש, דבר שהגדיל את כוח-האדם של הצבא ב-25,000 חיילים לפחות. באותו זמן, מרבית הנערות שביקשו שחרור מהצבא, כבר עושות שירות לארץ מי, בבתי-ספר, בתי-חולים ומושבים התיים. האם ישליך מר בגוריון את הנשים הללו לבית-הכלא, או יגייס את נערות מאה-שערים בניגוד להחלטתה הברורה של מועצת גדולי התורה?"

**איזו ברכה?** ממשך גודמן: "ברוך" לאומות המאוחדות הכריזה ממ שלת ישראל כי שחרור מלא מן הצבא ניתן לנשים המתגרות לשירות כזה מטעמי מצפון או דת... אבל, בחקירתן של הנשים המתנדבות לשירות בצבא הן נשי-אלו: האם את לובשת גרבי-גיליון? האם את הולכת לקולנוע? איזו ברכה מברכים על האפיקומן? כמה פעמים בשנה את צמה? אם הנחקרות השיבו תשובות שלא סיפקו את חברי הוועדות (שבהן לא יש בו אנשי אגודת-ישראל או פועלי אגודת-ישראל) הן גוייסו מייד לצבא, למרות הכרונותיהן האישיות ועדויות של רבנים ידועים-שם."

## אנשים

● רביסרן יצחק מודעי, עוזרו של הנספח הצבאי בשגרירות ישראל בלונדון, נפגע בליבו והודיע על אירושיו ל-מלכת-היופי לשעבר, מיכל הראל.

● כשנשאל הסופר ש"י (עד הנה) עגנון אם יש ברצונו להחזיר לביתו שבש-כונת תלפיות בירושלים את ספרייתו בת 5000 הכרכים, שהוטמנה במרתף במרכז העיר בימי המצור על ירושלים, השיב: "לא, השאירו את הספרים במקומם. אינני רוצה להיות להם עבד."

● שריה-הבריות, הד"ר יוסף בורג, שכבר הוכיח את כישרונותיו הפיזיים בעבר בכרו כתיבת חרוזים על מיכתב רגיל, נעזר שוב במישחק-מילים. כאשר שמע על שבתית העובדים המתנהלת ב-בית-החרושת החדש למלט שימשון, נאנח והגיב: "חוששני כי אצל שמשון תהיה תוצרת דלילה."